

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Lovforslaget indebærer, at partsbegrebet i de forskellige finansielle love udvides, således at f.eks. kunder i pengeinstitutter, forsikringsselskaber og realkreditinstitutter bliver betragtet som parter i sager, der vedrører kundens forhold i de finansielle institutter.

Baggrunden for forslaget er, at det særlige partsbegreb i de gældende finansielle love, der afskærer kunder i et pengeinstitut, forsikringsselskab samt et realkreditinstitut fra rettigheder, der følger af de almindeligt gældende forvaltningsretlige regler, bør ændres.

De gældende regler indebærer f.eks., at en kunde, der klager over et pengeinstituts behandling, ikke kan få adgang til nogen oplysninger overhovedet, selv om det faktisk er kundens oplysninger, der danner grundlag for, at Finanstilsynet iværksætter en nærmere undersøgelse af det finansielle institut. Samme kunde kan heller ikke klage over Finanstilsynets afgørelse til Erhvervsankenævnet, da vedkommende ikke betragtes som part, selv om afgørelsen på mange måder også retter sig til kunden. Særligt rammer disse bestemmelser de mindre erhvervs kunder, der heller ikke kan indbringe sagen for de private ankenævn, og som derfor er tvunget til at indbringe sagen for domstolene, hvilket både er tidskrævende og økonomisk meget byrdefuldt.

Det er klart, at langt størstedelen af Finanstilsynets afgørelser, f.eks. for så vidt angår krav til solvens, regnskab m.v. alene involverer de finansielle institutter som parter, men det er forslagsstillernes opfattelse, at det ved afgørelser, der også har virkning for andre end det finansielle institut, bør sikres, at elementære rettigheder som klageadgang og aktindsigt gælder for alle, der berøres af afgørelsen.

Dette synspunkt støttes da også af juridiske eksperter; senest har således advokat, dr.jur. Jan Schans Christensen i »Eneudredning om tavshedspligt og partsbegreb i den finansielle tilsynslovgivning« udgivet af Erhvervsministeriet i september 1996 på side 167 anført følgende betragtning: »På den anden side har indførelsen af det særlige partsbegreb også medført, at man - uden at det er klart, om man har ønsket

denne virkning - i meget vid udstrækning har afskåret Finanstilsynet og Erhvervsankenævnet fra på baggrund af et konkret skøn at tillægge andre end de tilsynsbelagte virksomheder selv partsbeføjelser som f.eks. klageadgang m.v. Dette gælder også, selv om man - som nærmere redegjort for i kapitel V - kan pege på en række situationer, hvor der kunne være anledning til at foretage en konkret afvejning af, om en person af særlige grunde bør tillægges visse partsbeføjelser.«

Følgende anføres endvidere på side 168 i Eneudredningen: »Måtte man finde en ændring af det særlige partsbegreb betimelig, taler meget derfor for, at man ikke skal vende tilbage til det almindelige forvaltningsretlige partsbegreb, men snarere finde et andet afgrænsningskriterium end det i dag anvendte. Overvejelser om et ændret, men fortsat begrænset partsbegreb bør formentlig inddrage en konkret vurdering, tilfælde for tilfælde, af behovet for tildeling af (visse) partsbeføjelser til andre berørte interesser end de tilsynsbelagte virksomheder. Sådanne overvejelser kunne måske mest hensigtsmæssigt ske under medvirken af de berørte branche- og forbrugerorganisationer som led i en mere overordnet vurdering af det klagesystem, som findes i den finansielle sektor. Under alle omstændigheder bør man efter min opfattelse - om ikke andet så af ordensmæssige grunde - præcisere i tilsynslovene, at den, til hvem en af Finanstilsynet truffet afgørelse retter sig, naturligvis har partsstatus i relation til afgørelsen, også selv om den pågældende ikke er en tilsynsbelagt virksomhed.«

Forslaget har tidligere været fremsat i folketingsåret 1996-97 (L 246), Tillæg A s. 5378 og 5381 og FF s. 7670. Dette lovforslag indeholdt forslag til såvel et udvidet partsbegreb som en ændring af Finanstilsynets tavshedspligtsregler. Af beretningen (Tillæg B s. 1532) fremgår, at der er tale om en bred tilslutning til den del af forslaget, der vedrørte et udvidet partsbegreb.

For så vidt angår spørgsmålet om Finanstilsynets tavshedspligt, har det gentagne gange vist sig umuligt for Folketingets stående udvalg at få oplysninger vedrørende de finansielle institutter - oplysninger der